

KL's høringsvar til lovforslag om kontanthjælpsloft og 225 timers reglen

KL har modtaget udkast til lovforslag om indførsel af kontanthjælpsloft og 225 timers reglen.

Stor risiko for stigende udsættelser

Samfundet og særligt kommunerne har en interesse i at forebygge udsættelser og efterfølgende hjælpe socialt udsatte borgere med at finde en ny bolig. En KL-undersøgelse fra foråret 2014 viste, at otte ud af ti kommuner havde store vanskeligheder med at skaffe en permanent bolig for flygtninge.

Lovforslaget skærer i boligstøtte og særlig støtte til ydelsesmodtagere med særligt høje boligudgifter og/eller mange børn. Derfor vil den største ydelsesreduktion ske for familier med høje boligudgifter og med flere børn. Mange i den gruppe vil ikke længere have råd til at bo i nuværende bolig. Hertil kommer, at mange af borgerne i denne gruppe ikke med egen hjælp vil kunne finde en billigere bolig. Det betyder, at det ofte vil være kommunens opgave at finde en anden og billigere bolig for at forhindre en udsættelse.

Da de fleste kommuner allerede nu har meget svært ved at finde billige boliger, er det urealistisk, at kommunerne vil kunne finde boliger til de borgere, som nu sættes ned i boligydelse. Særlig med forventningen om at 17.000 nye flygtninge, som skal boligplaceres i 2016, er det urealistisk i langt de fleste kommuner at kunne finde nok nye billige boliger.

Lovforslaget forventes at føre til flere udsættelser og dermed også flere hjemløse, hvilket er i strid med Regeringens egen 2020 mål på det sociale område om at nedbringe antallet af hjemløse.

Handicappede bør undtages fra kontanthjælpsloftet

Det er KL's opfattelse, at kontanthjælpsloftet har betydelige økonomiske konsekvenser for udsatte borgere herunder kontanthjælpsmodtagere med handicap. Den eneste gruppe af handicappede der er undtaget i lovforslaget er 'stærkt bevægelseshæmmede'.

KL gør opmærksom på, at kontanthjælpsloftet vil berøre personer med handicap, som har særlige bolig-mæssige behov, og samtidigt er på kontanthjælp.

Dato: 8. januar 2016

Sags ID: SAG-2015-05270
Dok. ID: 2133111

E-mail: BRS@kl.dk
Direkte: 3370 3450

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 6

Der er for det første tale om en målgruppe, der er anvist en almen ældre- og handicapbolig efter almenboligloven (i stedet for serviceloven) - dvs. botilbudslignende tilbud. Denne målgruppe er ikke undtaget fra at få deres boligstøtte medregnet i beregningen af kontanthjælpsloftet. Med de relativt høje huslejer i ældre- og handicapboliger er der en stor risiko for, at mange i målgruppen ikke vil kunne betale deres husleje.

For det andet vil der også være personer med handicap, som modtager kontanthjælp, og som bevidst har valgt en bestemt bolig efter deres handicap, og for hvem det vil være meget problematisk, hvis de skulle flytte. Dette gælder fx sindslidende, lettere bevægelseshandicappede, blinde og svagseende, eller personer med kognitive handicap etc. Borgere i de målgrupper kan have særlige behov, som ligger bag valget af den bolig de har. Der kan være tale om følgende:

- Blinde- og svagsynede, der bevidst har valgt en bolig med nærhed til transport og indkøb.
- Bevægelseshandicappede, fx gigtramte eller personer med cerebral parese, som har særlige behov ift. plads og indretning og evt. hjælpemidler, og har valgt en bolig med niveaufri adgang eller elevator.
- Personer med psykiske og kognitive handicap for hvem nærhed til relationer og stabilitet omkring velfungerende fællesskaber kan være afgørende.

KL gør opmærksom på, at det typisk ikke vil være muligt at finde billigere alternative boliger til denne målgruppe, hvorfor en anvisning til et andet lejemål anses for urealistisk. Manglende huslejebetaling vil typisk betyde udsættelse af lejemålet, hvilket klart er en ekstra økonomisk byrde for kommunerne.

KL foreslår, at borgere med fysiske eller psykiske funktionsevnedssættelser, som visiteres til en særlig bolig og samtidig er på kontanthjælp skal undtages af kontanthjælpsloftet

225 timers reglen modarbejder uddannelse til unge

I dag skal uddannelsesparate og aktivitetsparate unge der modtager uddannelseshjælp ikke stå til rådighed for job (bortset fra de åbenlyst uddannelsesparate), men have fokus på at blive klar til uddannelse. Alle samtaler i jobcentret handler om uddannelse og alle indsatser der iværksættes, har sigte mod opkvalificering til uddannelse.

Ifølge lovforslaget skal der nu inddrages job i disse samtaler unge på uddannelseshjælp. Jobcentret skal gøre en særlig indsats for at hjælpe disse unge i job, så de ikke omfattes af 225-timers reglen. Dermed vil timereglen for disse unge kunne spænde ben for den uddannelsesrettede indsats og dermed medføre, at den unge fastholdes på uddannelseshjælp i længere tid, end nu hvor fokus alene er målrettet uddannelse. I den forbindelse er det værd at bemærke, at der er tale om unge, som har lang vej førend de er parate til uddannelse. Der er her tale om modsatrettede signaler i lovgivningen, som ikke understøtter det overordnede mål om, at unge skal uddanne sig.

KL forslår, at unge på uddannelseshjælp undtages fra 225-timers reglen. Dermed sikres fortsat fokus på uddannelse til unge uden uddannelse.

Dato: 8. januar 2016

Sags ID: SAG-2015-05270
Dok. ID: 2133111

E-mail: BRS@kl.dk
Direkte: 3370 3450

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 6

Kommunerne vil ifølge lovforslaget skulle vurdere, om den enkelte ydelsesmodtager er i stand til at tage et arbejde og derved optjene de 225 timers arbejde inden for 12 måneder. Det lægges op til, at denne vurdering skal adskille sig fra vurderingen om borgeren er job- eller aktivitetsparat. KL mener ikke, at det er hensigtsmæssigt at lave to forskellige vurderingen af jobparathed. I praksis vil det betyde, at en sagsbehandler skal sige til en borger "vi vurderer at du er aktivitetsparat, og dermed ikke i stand til inden for de næste 3 måneder at tage et job, men alligevel forventer vi, at du arbejder 225 timer inden for et år.

KL forslår derfor, at fritagelse fra 225 timers reglen følger dem almindelige vurdering om jobparathed. Det vil lette administrationen og samtidig sikre en bedre dialog med borgeren.

Indførelse af nyt samleverbegreb vil skabe store udfordringer og bør derfor forenkles

Lovforslaget lægger op til, at kommunerne forud for indplacering under loftsgrensen, skal træffe afgørelse om samliv for såvel forsørgere som enlige samboende, der ikke har forsørgerpligt overfor et barn, efter den definition som fremgår af børnetilskudsloven. Der står i bemærkningerne at "Denne afgørelse foretager kommunen allerede i dag for visse personer i kontanthjælpssystemet i forbindelse med indplacering på satsen for enlige forsørgere under 30 år". Det er rigtigt, men i dag er det netop kun et spørgsmål om hvorvidt en person, der er forsørger modtager enlignitilskud eller ej, som lægges til grund for afgørelsen om indplacering på rette sats. Selve afgørelsen om, hvorvidt en person må anses at være enlig forsørger i henhold til definitionen i børnetilskudsloven, afgøres af Udbetaling Danmark ved ansøgningen om tilskud.

Det vil for ikke-forsørgere være endnu vanskeligere og at fastslå samliv efter den foreslåede definition i forhold til ikke-forsørgere vil trække ganske store vekslers på den kommunale administration, da det vil kræve subjektiv undersøgelse af alle sager, hvor flere bor på samme adresse og hvor ydelsesansøgeren/modtageren ikke af sig selv oplyser, at der er tale om samliv.

Set i lyset af de udfordringer, som den netop afskaffede gensidige forsørgerpligt, har givet kommunerne, vil de nye afgørelser i forbindelse med loftet uden tvivl også give anledning til at mange samlevende ikke-forsørgere vil nægte samliv og vil klage over en afgørelse om samliv – ikke mindst henset til, at forskellen for et par hvor begge er på ydelse kan være op til 5-6000,- kr. pr. md.

I den forbindelse vil alene det, at der i kommunens afgørelse henvises til en lov som alene omfatter forsørgere, give anledning til klager, da de færreste ikke-forsørgere vil kunne forstå, at deres situation skal vurderes som om de var forsørgere.

Det ville administrativt være mere hensigtsmæssigt, hvis loftet blev skruet sammen, så det ikke var et spørgsmål om, hvorvidt samboende har et samliv af ægteskabslignende karakter, men om de stordriftsfordele der er ved at flere voksne bor sammen og deler husleje, forbrugsafgifter mv.

Derved kunne kommunerne nøjes med, at slå folkeregisteroplysningerne op (objektivt grundlag). Det være en væsentlig forenkling og samtidig være mere forståelig for borgerne.

Administrative og økonomiske konsekvenser af lovforslaget

Modellen for kontanthjælpsloftet betyder, at nedsættelsen af hjælpen skal ske i såvel særlig støtte til høje boligudgifter som i boligstøtten. Samme model gjorde sig gældende ved det "gamle" kontanthjælpsloft, men den gang blev begge ydelser administreret i kommunen.

Med det nuværende opgavesplit vil loftet betyde, at to myndigheder (kommunerne og UDK) skal træffe en "fælles" afgørelse om nedsættelsen af hjælpen. Det vil give en lang række juridiske, administrative og it-tekniske udfordringer både for kommunerne og Udbetaling Danmark.

For at sikre at loftet vil kunne administreres har KL sammen med Udbetaling Danmark være i dialog med Beskæftigelsesministeriet om at ændre opgavesplittet for særlig støtte således, at administrationen af kontanthjælpsloftet samles i Udbetaling Danmark. Det betyder i første omgang, at udbetalingen (men ikke tildelingen) af særlig støtte flyttes fra kommunerne til UDK. På sigt er det aftalt, at KL, Beskæftigelsesministeriet og UDK vil arbejde på at forenkle særlig støtte med henblik på, at denne form for boligstøtte bliver en del af den "almindelige" boligstøtte. Derved vil borgere kun skulle søge om støtte til bolig hos en myndighed. KL har valgt at bakke op om denne løsning for sikre at borgerne ikke kommer i klemme i forvaltningen mellem to myndigheder. KL har dog stillet som betingelse, at kommunerne fuldt ud kompenseres for de administrative meromkostninger, som følger både af opgaveflytningen og de nye regler om kontanthjælpsloftet.

I lovforslaget lægges op til kun at afsætte 3,3 mio. kr. årligt fra 2017 til at administrere de nye regler, hvilket er meget langt fra de reelle udgifter i kommunerne og Udbetaling Danmark. Alene omkostninger til at sende ekstra breve vil være højere.

KL finder det meget utilfredsstillende, at Beskæftigelsesministeriet ikke lægger op til at vil overholde aftalen om at kompensere kommunerne for de ekstra administrative omkostninger, der er forbundet med at indføre og administrere kontanthjælpsloftet.

De nye regler om brug af e-Indkomst ved tildeling af boligstøtte betyder, at administrationen af kontanthjælpsloft vil blive meget bureaukratisk. Særligt de mange breve som borgerne vil modtage fra såvel kommunen som Udbetaling Danmark, vil for mange borgere blive oplevet som forvirrende. KL forventer, at Beskæftigelsesministeriet vil fortsætte dialogen med henblik for at forenkle administrationsmodellen og sikre en enkel og målrettet information til de berørte borgere.

Lovforslagets bemærkninger

- Side 12 – midt på siden står: "Unge hjemmeboende og udeboende under 25 år kan ikke modtage et aktivitetstillæg". Det kan de godt, hvis de får uddannelseshjælp.

Dato: 8. januar 2016

Sags ID: SAG-2015-05270
Dok. ID: 2133111

E-mail: BRS@kl.dk
Direkte: 3370 3450

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 6

- Side 19-20 – Der står at når hjælpen bortfalder betragtes ægtefællen som reelt hjemmegående. Til sidst står at der i særlige tilfælde kan ydes hjælp efter kap. 10. Det bør præciseres, hvilke situationer hjemmegående kan modtage enkelttydelser, hvis dette er muligt.
- Side 20 – afsnit 1 – Hvis den ene får voksensats som forsørger – og den anden en lavere sats – og ikke længere opfylder 225 timers reglen, så er det kun personen på voksensatsen, der får udbetalt hjælp. Det bør præciseres om, at der i denne hjælp f. eks. kan foretages fradrag efter LAS § 96 a for indtil 2 børnebidrag?
- Side 24 – 1. afsnit – henvisningen til bek. 1478 af 12. december 2013 er forkert. Det er bek. 705 af 27.05.2015.
- Side 36 – sidste linje ”hvilket er betinget af, at ægteparret har haft bopæl her i riget i mindst 2 år inden for de seneste 10 år”. I børnetilskudslovens § 5 a er kravet at en af forældre har haft bopæl her i riget i mindst 2 år inden for seneste 10 år. Det bør være ens.
- Side 39 - perioden på 12 kalendermåneder forlænges med perioder, hvis sygdom kan dokumenteres. I lovbemærkningerne - eller en vejledning - bør det præciseres, at perioden ikke forlænges med deltidssygemelding, fordi den pågældende stadig har mulighed for at arbejde på nedsat tid og dermed opfylde arbejdskravet på 18,75 time pr. mdr. (225:12). Hvis dette ikke er tilfældet bør tilsvarende nævnes.
- Side 39 – der står ”Det er her forudsat, at perioden f.eks. kan forlænges, hvis jobcenteret har fritaget en ledig fra at stå til rådighed under et særligt målrettet uddannelsesforløb, eller hvis en ung person deltager i en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)”.

Ikke alle tilbud der gives til uddannelsesparate og aktivitetsparate unge, kan betegnes som uddannelse. En ung som har deltaget i en indsats, som jobcenteret har vurderet er nødvendig for at gøre den unge parat til uddannelse, bestående fx af særligt tilrettelagt projekt efter beskæftigelseslovens § 32, 1,2 og virksomhedspraktik vil dermed ikke kunne få forlænget perioden og vil dermed blive ”straffet” for at deltage i den uddannelsesrettede indsats i stedet for at skaffe sig et job på få timer, så timekravet kunne opfyldes. Den unge som hopper ud og ind med ordinære arbejdstimer hist og pist, som umuliggør en kontinuerlig uddannelsesrettet indsats, vil derimod ikke få nedsat sin ydelse. Denne negative konsekvens bør undgås. Det ville være hensigtsmæssigt, at perioden også kunne forlænges med de perioder, hvor den unge der modtager hjælp efter LAS § 23, nr. 3-5, samt unge med aktivitets-tillæg, har deltaget i aktiviteter efter LAB med henblik på opkvalificering til uddannelse.

- Side 41 næstsidsste afsnit ”personen har forsørgelsespligt over for et barn” – der bør tilføjes ”der opholder sig her i landet”.

Dato: 8. januar 2016

Sags ID: SAG-2015-05270
Dok. ID: 2133111

E-mail: BRS@kl.dk
Direkte: 3370 3450

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 6

- Side 44 – afsnit 8 – der henvises til ”lov om boligstøtte og forsudsvis udbetaling af børnebidrag”. Der findes ikke en lov af det navn, så det skal ændres.
- Side 45 – afsnit 6 – det bør her præciseres, at der ikke skal ske genberegning af særlig støtte LAS § 34, når boligstøtten efterreguleres.
- Side 51 – afsnit 8 – det sidste regneeksempel synes at tage udgangspunkt i, at kommunen indhenter oplysning om hvor meget feriegodtgørelsen var brutto. Ankestyrelsen har i 67-15 præciseret, at fradrag efter LAS § 32 sker med udgangspunkt i nettoferiebeløb for feriegodtgørelse.
- Der bør i bemærkninger præciseres ifm. 225 timers-reglen, hvad ordinære ustøttede arbejdstimer er. Er der krav til mindsteløn? Hvis ikke, hvor langt kan man gå ned i timesats? Er der ustøttet arbejde, hvis man samtidig har mentorstøtte? Det kunne med fordel understøttes med et par konkrete eksempler.
- Der bør fremgå af bemærkningerne, hvilke tilbud kommunen kan give til ægtefæller, hvis hjælpen bortfalder.
- Aktivloven, særlig støtte – der mangler i nuværende § 34, stk. 5 at tilføje integrationsydelse.
- Ikrafttrædelse § 6 stk. 3 - her står at ”Stk. 3. § 3, nr. 1, og § 4, nr. 1-3, har virkning for kommunernes refusion af udgifter til tilbud, der dækker perioden fra den 1. januar 2016 og frem til lovens ikrafttræden.” Virkningen vil også være efter lovens ikrafttrædelse. Derfor skal ”og frem til lovens ikrafttrædelse” slettes.

Dato: 8. januar 2016

Sags ID: SAG-2015-05270
Dok. ID: 2133111

E-mail: BRS@kl.dk
Direkte: 3370 3450

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 6

Med venlig hilsen

Niels Arendt Nielsen

Brian Siggaard